

Folkpartiet

KOM IGEN SVERIGE!

Från huvudstad till världsstad

KOMMUNALT

HANDLINGSPROGRAM

FÖR STOCKHOLMS STAD

2007-2010

Vill du ha en mer omfattande
beskrivning av vår politikär du välkommen att ta
kontakt med
oss på tel **020-53 53 53** eller
e-post **info@liberal.se**

Du kan också ta hjälp av vår hemsida
www.folkpartiet.se

Innehåll

Från huvudstad till världsstad	5
Tillväxt och kommunal förnyelse	6
Politik för företagande och tillväxt	6
Ge makten åt människorna	7
Skola för bildning	8
Utveckla förskolan	8
Fokus på kunskap	9
Ordning och reda	10
En skola för alla	10
Stoppa utslagningen i gymnasiet	10
Trygghet för äldre	11
Valfrihet och mångfald	11
Ökad kvalitet i äldreomsorgen	12
Samverka med landstinget	13
Anhörigstöd och frivilligt arbete	13
Tryggt och trevligt Stockholm	13
Ren och trevlig stad	13
Säkerhet på gator och torg	14
Bort med klottret	14
Bygg tryggt	15
Kvinnors rätt till trygghet	15
Arbete mot brottslighet	15
Bryt utanförskapet	16
Låt människor äga sin bostad	16
Jobb istället för bidrag	16
Utbildningens centrala roll	17
Företagande och entreprenörskap	17
Samla flyktingmottagandet.	18

Socialtjänst med mångfald	18
Barn och unga i riskzon	18
Bryt missbruket	19
Ingen ska behöva sova på gatan	19
Stöd till utsatta kvinnor	20
Reformera socialpsykiatrin	20
Rättigheter för funktionshindrade	20
Stockholm som Sveriges kulturcentrum	21
Politik för en aktiv fritid	22
Stärk Stockholm som evenemangsstad	23
Nya lösningar för trafiken	23
Stockholm behöver nya vägar	24
Nej till trängselskatt	24
Bygg ut kollektivtrafiken	24
Bättre gång- och cykeltrafik	25
Bättre parkeringsmöjligheter	25
Slussen och Centralbron	25
Låt Stockholm växa	26
Gör det lättare att bygga	27
Låt fler äga sin bostad	27
Värna hyresrätten	27
Miljöpolitik för utveckling	28
En sund sopsortering	29
Ren mat och miljö	29

Från huvudstad till världsstad

Stockholm är en av världens vackraste och trevligaste huvudstäder. Vi vill att Stockholm också ska bli en av världens mest framtidsinriktade städer.

Vi vet att Stockholm har alla förutsättningar att utvecklas från huvudstad till världsstad. Stockholm bör sträva efter att vara fullt jämförbar med andra världsmetropoler. Staden måste ta tillvara de positiva impulser som påverkar dess utveckling. Världen kommer till Stockholm bland annat genom de människor som kommer hit, antingen som besökare eller inflyttande, och Stockholm ska söka sig mot världen. En viktig uppgift för stadens politiker är att stödja denna process av mänskligt, kulturellt och ekonomiskt utbyte mellan stockholmarna och omvärlden. Det förutsätter en fungerande infrastruktur, ett levande kulturliv samt en god utbildning för att ta vara på de nya möjligheterna.

Stockholmarna är Stockholms största tillgång. Deras egna val skapar de bästa förutsättningarna för utveckling. Folkpartiet kämpar hårt för att ge mer makt åt medborgarna själva och mindre makt åt politiker och byråkrater. På många sätt har vi lyckats, allt fler familjer väljer idag aktivt i vilken förskola eller skola deras barn ska gå i. Samtidigt är det långt kvar innan valfriheten gäller alla. I dag får äldre och funktionshindrade välja hemtjänst men inte bestämma var de ska bo. Det vill vi förändra.

Trygghet är avgörande för ett värdigt liv. Hot om våld i olika former gör att många människor lever i oro och utsatthet. Speciellt allvarligt är det när våld och missbruk drabbar barn. Det är dags att återupprätta tryggheten. Det krävs ett tydligt politiskt ledarskap som kan fatta viktiga beslut för att förebygga brott och skapa trygghet.

De viktigaste valen i livet ska göras av människorna själva. Men lika självklart är det att finansieringen av de offentliga tjänsterna ska ske i huvudsak med skattemedel. Ingen ska tvingas avstå från att göra ett medvetet val av ekonomiska skäl. En solidarisk finansiering är en grundbult i ett liberalt samhälle för att alla ska få bra förutsättningar i livet.

Under de senaste fyra årens vänsterstyre har Stockholm sjunkit som en sten på välståndslistorna, Stadshuset har präglats av brist på ledarskap och stockholmarna har utsatts för trängselskatteförsökets miljardexperiment. Vi vill att Stockholm åter ska bli en stad där människorna gemensamt strävar mot att förbättra välståndet i staden och att varje enskild stockholmare känner att de har möjlighet att göra det bästa av sitt liv.

Företagsamheten i Stockholm behöver få bättre villkor. Ett gott näringslivsklimat är en förutsättning också för en väl fungerande offentlig sektor. Vi måste komma bort från den vänsterstyrda politik där företagare är fiender. En övergripande målsättning för Stockholms stad måste därför vara att medverka till ett klimat där nya företag kan bildas och de gamla växa och utvecklas.

En bra skola är helt avgörande för att ge barn och unga, oavsett bakgrund, en bra start i livet. En skola, som inte alltid ser kunskapsförmedling som sin huvuduppgift, är ett svek mot elever och lärare. Vi vill återupprätta kunskapsskolan och göra Stockholms skolor till landets bästa.

Vissa av Stockholms stadsdelar präglas av hög arbetslöshet vilket medför socialt utanförskap. För att förhindra den koncentration av sociala problem och utanförskap som finns i flera stadsdelar behövs en samlad insats av åtgärder och politiska beslut. Det är av högsta prioritet att bekämpa all form diskriminering på arbetsmarknaden såväl som i andra sammanhang. Därutöver behövs blandade bostadsformer i områden där merparten av lägenheterna är hyresrätter. Den som vill ska få äga sin bostad. Kollektivtrafik-

satsningar, som till exempel tvärbana mellan stadsdelarna i nordvästra Stockholm, behövs för att öka integrationen. Det behövs också speciella satsningar på skolan i utsatta områden och en politik som aktivt hjälper människor från bidrag till arbete.

En levande storstad behöver ett rikt kulturliv. Ett levande och fritt kulturliv är grunden för det demokratiska samhället, det bidrar till kunniga och bildade invånare, skapar förnöjelse och kreativitet och är därför en viktig utvecklingsfaktor. Staden ska erbjuda kulturen möjligheter att växa och utvecklas.

Alla stockholmare ska kunna ta del av de möjligheter som storstaden skapar. Skola, arbetsliv, bostäder, service, kultur och fritid måste vara tillgängligt för människor med funktionshinder.

Alltför många står utanför arbetsmarknaden och alltför många är beroende av bidrag. En viktig målsättning är att alla som kan arbeta ska göra det. Att försörja sig själv är den viktigaste murbräcken mot segregation och utanförskap.

Bostadsbristen och trafikproblemen tillhör de största utmaningarna. Vi vill möta problemen, inte genom att straffskatta bort människor från vägarna eller säga nej till dem som vill flytta hit, utan genom att bygga kringfartsleder och fler bostäder samt att ytterligare bygga ut kollektivtrafiken. Därmed skiljer vi oss från dem som i varje läge, nästintill ryggmärgsmässigt, säger nej till varje nytt hus som ska byggas och varje väg som ska dras fram.

Folkpartiet liberalerna vill förändra. Vi vill att Stockholm ska utvecklas till en tillväxtsstad där företag blomstrar, staden är trygg och människorna har mera makt över sin vardag. Så lägger vi grunden till ett Stockholm som är ännu bättre att arbeta och bo i. För denna politik begär vi väljarnas förtroende att ta över makten.

Tillväxt och kommunal förnyelse

Stockholm ska vara motorn i Sveriges ekonomi och ligga i framkant av utveckling, tillväxt och innovationskraft. Stockholm är en storstad med både tillgångar och problem. Allt fler vill flytta hit, vilket naturligtvis visar storstadens attraktionskraft, men det ställer också politiken inför nya utmaningar. Bostadsbyggande och kommunal service måste motsvara efterfrågan.

Regering och riksdag har under mycket lång tid gjort sitt bästa för att hindra Stockholms expansion. Trängselskatten som införts över huvudet på stockholmarna genom svikna löften av socialdemokraterna är det mest flagranta exemplet på Stockholmsfientlighet, men listan kan göras lång. Ett orimligt skatteutjämningsystem, stopplagar, tvångsutflyttning av statliga jobb och brist på nödvändiga investeringar i infrastruktur bidrar i hög grad till huvudstadens kräftgång.

Regeringens stockholmsfientlighet drabbar inte bara Stockholm. Stockholmsregionen är hela Sveriges tillväxtmotor. Minskad tillväxt i vår region leder inte till ökad tillväxt i andra regioner, tvärtom.

Politik för företagande och tillväxt

Trots att det råder högkonjunktur så minskar arbetslösheten i Stockholm obetydligt. Under socialdemokraternas snart fyra år vid makten har 10 000 stockholmare förlorat sina arbeten.

Stockholm behöver en politik som främjar tillväxt och som har förståelse för näringslivets villkor. Till detta hör naturligtvis att inte höja skatter och avgifter, men också att verka för en god offentlig service med bra förskolor och skolor, äldreomsorg som fungerar och ett rikt kulturliv.

För snart fyra år sedan höjdes inkomstskatten dramatiskt i Stockholm, såväl i staden som i landstinget. I Stockholms stad höjdes skatten med 50 öre. Trots skattehöjningarna har viktiga verksamheter, inte minst skola och äldreomsorg, utsatts för omfattande besparingar.

Folkpartiet anser att skatten i Stockholms stad ska sänkas. Under den förra borgerliga mandatperioden lyckades vi genomföra omfattande förbättringar av välfärden samtidigt som skatten sänktes. I takt med att tillväxten ökar och arbetslösheten minskar skapas också utrymme för en skattesänkning.

Det är också viktigt att Stockholm bidrar till en bra innovationsmiljö för företag och forskning. Därför bör staden satsa på kluster för forskning t ex på Norra Stationsområdet och Vetenskapsstaden tillsammans med universiteten. Staden ska verka för att Kista behåller sin världsledande ställning som innovationsområde, genom vidare satsningar på kollektivtrafik, byggnation och utbildning på alla nivåer.

Politiken kan inte skapa nya jobb. Men det är stor skillnad på en politik som skapar förutsättningar för nya jobb och en politik som bara leder till stagnation och arbetslöshet. Stockholm behöver idag alla nya jobb vi kan få. Ett sätt är att underlätta för fler att starta eget. Staden ska snarast rensa i de regelverk som finns lokalt, i samarbete med företagen, för att förenkla och förbättra för företagen.

Staden ska underlätta för småföretag, bland annat i mark- och tillståndsfrågor genom att införa en förenklad modell med fokus på att undanröja administrativa hinder. Syftet ska vara att företagare bara ska behöva vända sig till en funktion i staden för att lösa de tillstånd som krävs för att få bedriva verksamhet i Stockholm.

I alla stora beslut som kommunen fattar ska en konsekvensanalys göras för hur beslutet påverkar näringslivet med fokus på eventuella svårigheter och kostnader.

Ett hinder för näringslivets utveckling är trafiksituationen. Därför måste en kringfartsled runt Stockholm byggas. Istället har socialdemokraterna infört biltullar, något som inte främjar näringsklimatet i staden utan leder till att företag på sikt söker sig från Stockholm.

Ett bra företagsklimat förutsätter även goda kommunikationer. Därför är det angeläget att ha en citynära flygplats. Bromma flygplats ska finnas kvar efter år 2011.

Bostadsbristen är ett hinder för såväl enskilda människors möjligheter som för näringslivets utveckling. Många företag har problem att rekrytera eftersom de tilltänkta anställda inte kan finna någonstans att bo. Att öka bostadsbyggandet är därför en viktig åtgärd också ur ett företagsperspektiv.

Stadens anställda är en nyckelgrupp som kan skapa förutsättningar för nya alternativ. Vi vill underlätta för de medarbetare inom förskolor, skolor och inom omsorgerna som vill avknoppa sin verksamhet. Ett avknopningskansli ska inrättas med uppgift att hjälpa de medarbetare som önskar ta över verksamhet.

Kommunal verksamhet ska inte bedrivas av kommunala aktiebolag. Kommunala bolag minskar medborgarnas insyn, äventyrar skattepengar i kommersiella projekt och snedvrider konkurrensen gentemot privata företag. De kommunala bolagen bör avvecklas, säljas eller omvandlas till kommunala förvaltningar.

Ge makten åt människorna

Den enskilda människan är liberalismens utgångspunkt. Den valfrihetsrevolution som inleddes under den förra borgerliga mandatperioden i Stockholm ska fortsätta. Vi vill att stockholmarna ska få så stort inflytande som möjligt över de viktiga besluten i livet. Därför vill vi flytta makt från politiker och tjänstemän till individen genom olika former av pengsystem.

Idag kan medborgarna fritt välja bland annat skola, förskola och hemtjänst. Vi vill utöka valfriheten inom bland annat äldre- och handikappomsorg, socialtjänst och vuxenutbildning. Stadens politiker har fortsatt ansvar för att medborgarna får en service av god kvalitet

Med pengsystem i stället för politisk styrning lyfts en stor del av stadsdelsnämndernas nuvarande uppgifter över till de enskilda medborgarna. Det betyder inte att behovet av lokala nämnder i Stockholm upphör. I ett antal viktiga frågor som exempelvis socialtjänst och lokal fysisk planering är behovet av en lokal beslutsnivå stort. Dagens stadsdelsnämnder bör därför ersättas av ett färre antal områdesnämnder med ett förändrat uppdrag. Huvudmannaskapet för grundskolan flyttas från stadsdelsnämnderna till en kommungemensam nämnd.

Skola för bildning

Liberalismens mål är att alla människor ska kunna förverkliga just sina drömmar. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt och möjlighet att forma sina egna liv. Med utbildning ökar individens valmöjligheter.

Skolan ska, genom att förmedla kunskaper, bidra till ökad jämlikhet. Vår dröm är ett samhälle där alla människor ges likvärdiga förutsättningar att skapa sin egen lycka i livet, oavsett föräldrarnas sociala status, studietraditioner eller ekonomiska ställning. Det kräver en skola som har höga förväntningar på eleverna, där lugn och arbetsro råder på lektionerna och lärarna är utbildade.

Rätten att välja skola och förekomsten av friskolor har bidragit till en positiv utveckling av skolväsendet som helhet. Nya undervisningsätt utvecklas och föräldrarna blir mera delaktiga och engagerade i skolan. Mångfalden av arbetsgivare ger fler utvecklingsmöjligheter för lärare och skolledare. Det ska råda valfrihet och lika villkor mellan kommunala och fristående skolor.

Utveckla förskolan

De flesta barn i Stockholm går eller har gått i förskolan. Förskolan lägger en utmärkt grund för barnens skolgång. Förskolans arbetssätt ska präglas av en tilltro till barnets egen förmåga och lust att lära och utvecklas. Alla föräldrar ska få information om förskolans mål och hur det egna barnet utvecklas.

En av förskolans centrala uppgifter är att aktivt stödja barnens språkutveckling. Goda kunskaper i svenska är en förutsättning för att senare lyckas i skola och arbetsliv. Detta är särskilt angeläget för barn med ett annat modersmål än svenska. Förskolan ska erbjuda stöd i svenska språket för barn med särskilda behov.

I takt med att förskolan får ett större pedagogiskt ansvar än tidigare är det viktigt att det är utbildad personal som har huvudansvaret för verksamheten. Förskollärare har efter högskolestudier en pedagogisk kompetens att lära och utveckla barn som ska tas tillvara. Stödet till förskolecheferna ska utvecklas.

För att barn ska våga utforska och ta till sig kunskap krävs en lugn och trygg miljö som är anpassad för små barn. Måltider och vila ska präglas av lugn och ro. För att skapa trygghet krävs att personalen sätter tydliga gränser för barnen.

Under de senaste åren har en mycket stor andel av förskolans ökade resurser använts till helt andra verksamheter i stadsdelarna. Förskolans pengar ska bara kunna användas till förskoleverksamhet. Att förskolans pengar som i dag kan användas för att fylla stadsdelsnämndernas svarta hål är oacceptabelt. Vi vill därför införa en förskolepeng som går direkt till förskolan. I väntan på att ett pengsystem införs ska resurserna till förskolan öronmärkas.

Ett varierat utbud av förskolor, både kommunala och enskilt drivna, ger föräldrar möjligheter till ett aktivt val. Förskolepersonal som vill ta över verksamheten i egen regi genom avknoppning ska ges stöd och uppmuntran.

Köerna till förskolan växer. Föräldrar som inte får barnomsorg inom tre månader ska få ett skadestånd motsvarande den ekonomiska ersättning för en förskoleplats som staden betalar ut till stadsdelsnämnderna.

Förskoleklassen, som fungerar som en bro mellan förskola och skola, bör göras obligatorisk och utgöra det första året i en tioårig grundskola. Samtidigt bör en mer flexibel skolstart införas där barnets mognad utgör en viktigare faktor än fysisk ålder.

Fokus på kunskap

Grundskolans viktigaste uppgift är att lära alla elever läsa, skriva och räkna. Dessa baskunskaper är avgörande för elevernas förmåga att tillgodogöra sig övrig undervisning i skolan. Kunskaperna i svenska, engelska och matematik ska prioriteras.

För att tidigt upptäcka elever som behöver extra stöd och hjälp måste kunskapsresultaten utvärderas. Vi vill därför införa mål för vilka kunskaper eleverna ska ha uppnått i läsning, skrivning och räkning redan i årskurs tre. Målen ska utvärderas genom nationella prov. De särskilda Stockholmsproven i svenska, engelska och matematik ska återinföras.

De elever som visar sig behöva det, ska ges extra stöd och extra tid - i vissa fall extra skolår med specialinriktning mot läs- och skrivundervisning. Det ska finnas särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd. En läsa-räkna-skriva-garanti ska införas i årskurs tre.

Under den förra borgerliga mandatperioden genomfördes ett omfattande arbete för att öka elevernas kunskaper i svenska språket. Folkpartiet vill fortsätta satsningen på läsutveckling i stadens grundskolor. Skolbiblioteken fyller en viktig roll för att öka elevernas intresse för och kunskaper i läsning, och måste få tillräckliga resurser.

Det nationella betygssystemet bör tidigareläggas till årskurs sex. Det ska vara tillåtet för skolor som så önskar att ge betyg tidigare, dock tidigast från årskurs tre. Skriftliga omdömen ska ges till föräldrarna under hela grundskolan om hur eleverna utvecklas, såväl kunskapsmässigt som socialt.

Ansvar för grundskolan ska flyttas från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden ska fungera som skolstyrelse för stadens skolväsende och fristående förskolor. Nämnden ska också ha ansvar för styrning och uppföljning.

För att ytterligare skärpa utvärderingen av stadens skolväsende ska en fristående kommunal skolinsektion skapas. Insektionen ska granska kvaliteten i både fristående och kommunala skolor.

För den enskilda skolan spelar rektorns/skolchefens ledarskap och engagemang en avgörande roll för att lärare som elever ska ha förutsättningar att tillsammans arbeta effektivt mot skolans kunskapsmål. Rektorns befogenheter och ansvar för undervisningens kvalitet, skolans arbetsmiljö och medarbetarnas utveckling behöver stärkas och tydliggöras.

Läraryrket är ett av Sveriges viktigaste yrken. Yrkets status har successivt försämrats och alltför få ungdomar kan idag tänka sig att bli lärare. Statusen måste höjas för att Sverige inte ska få en akut brist på lärare de närmaste åren. Bland annat krävs fler karriärvägar, bättre utvecklings- och fortbildningsmöj-

ligheter och fler lektorat. Skolans lärare och rektorer ska ha ansvaret för undervisning och hur målen nås. Vi måste värna lärarnas professionalism genom att åter ge dem ökad frihet.

Ordning och reda

Det är föräldrarna som har ansvaret för sina barns uppfostran. Skolan ska ha en tät kontakt med hemmet för att underlätta för föräldrarna att ta det ansvaret. Vid skolk, mobbning eller andra allvarliga ordningsproblem ska skolan alltid kontakta föräldrarna redan samma dag.

Ordningsproblemen i skolan växer. Sena ankomster, skadegörelse, svordomar och nedsättande ord tillhör vardagen för många elever. Mobbning och annan kränkande behandling är också alltför vanliga företeelser. Alla elever måste kunna känna sig trygga i skolan och på sin väg till och från skolan.

Skollagstiftningen ska tydligt och konkret ange vilka befogenheter som lärare och rektorer. Skriftlig varning, kvarsittning, föräldrasamtal och en kortare tids avstängning är exempel på sådana befogenheter. Läraren ska kunna avvisa en stökig elev från klassrummet och beslagta störande föremål. Allvarliga brott i skolan ska alltid polisanmälas.

Elever som ägnar sig åt allvarlig mobbning eller missköter sig allvarligt på annat sätt ska, som sista åtgärd, kunna flyttas till en annan skola. De elever som har en så svår problematik att det går ut över undervisningen av övriga elever, ska kunna placeras utanför sin ordinarie klass.

Stockholms stad ska införa ett ordningsomdöme som bifogas till elevernas terminsbetyg. Omdömet ska dels ange samarbetsförmåga, dels ska det ange om eleven kommer i tid, tar ansvar för sina studier och studiemiljön i skolan. Olovlig frånvaro och skolk ska skrivas in i terminsbetyget, dock ej i slutbetyget. Indragning av studiemedlen vid skolk på gymnasiet ska tillämpas i större utsträckning.

En skola för alla

Barn med utvecklingsstörning ska kunna välja den gemenskap och specialistkompetens som särskolan erbjuder. Naturligtvis är det viktigt att kontakten mellan barn med och utan utvecklingsstörning utvecklas, men det får inte ske till priset av att barnen förlorar rätten till en utbildning anpassad efter deras behov. Särskolan ska bevaras och lyftas ur stadsdelsnämndernas ansvarsområde.

En elev i behov av särskilt stöd har samma rätt att välja skola som andra elever. För att stärka valfriheten för elever i behov av särskilt stöd måste skolan lyftas ur stadsdelsnämndernas ansvarsområde. Det är inte acceptabelt att dessa elever hamnar i en slags stadsdelsnämndsarrest.

Stoppa utslagningen i gymnasiet

Stadens och regeringens gymnasiepolitik har misslyckats. Det individuella programmet, hjälpklassen för eleverna som skolpolitiken har svikit, är i dag den största utbildningsvägen i årskurs ett på gymnasiet i Stockholm. Allt fler elever lämnar gymnasiet utan fullständiga betyg. Avhoppet från de yrkesförberedande programmen är omfattande.

Gymnasieskolan måste läggas om så att de elever som väljer bort de ämnen som ger högskolebehörighet också får en chans. Yrkesprogram som fokuserar på yrkeskunskaper ska införas. Lärlingsutbildningar, där huvuddelen av utbildningen sker i ute i arbetslivet, bör skapas.

Många studiemotiverade elever anser inte att de möter tillräckliga utmaningar i gymnasieskolan. Därför ska det vara möjligt att tentera av gymnasiekurser för att sedan kunna läsa högskolekurser inom ramen för gymnasieskolan.

Varje gymnasieskola ska ha en tydlig profil med få utbildningsprogram. I stället för att varje gymnasieskola ska erbjuda så många olika utbildningar som möjligt bör var och en av Stockholms gymnasieskolor endast ha ett fåtal program där man håller högsta kvalitet. Bland annat vill vi upprätta särskilda yrkesgymnasier med olika yrkesprofiler, ett särskilt IV-gymnasium som är specialiserat på att utbilda elever som misslyckats i grundskolan och elitgymnasier som ska vara ledande i Sverige inom matematik och naturvetenskap samt språk.

De kommunala gymnasierna kan genom profilering dessutom ta upp konkurrensen med friskolorna. Kvalitetskonkurrens är ett betydligt fruktbarare sätt att möta friskolorna än att försöka stoppa dem.

Alla ska ha rätt att komplettera i vuxenutbildningen för att få behörighet till högskolan. Det gäller både ungdomar som är underkända i något ämne eller som behöver komplettera några ämnen för särskild behörighet. Däremot ska möjligheterna till konkurrenskomplettering i vuxenutbildningen begränsas. Elever med godkända betyg från en treårig gymnasieutbildning ska hänvisas till prövning av betyg i stället för en plats inom vuxenutbildning. För att stärka valfriheten inom vuxenutbildningen ska en särskild vuxpeng införas inom vuxenutbildningen.

Stockholm ska stärkas som universitetsstad. Lokaliseringen av högskoleplatser i Sverige måste följa studenternas efterfrågan. Då skulle antalet högskoleplatser i Stockholm ökas. Det är av strategisk betydelse att huvudstadsregionen är attraktiv för forskningsintensiva företag. Stockholm måste också bygga betydligt fler billiga studentbostäder och forskarbostäder.

Trygghet för äldre

Under åren 1998-2002 lades en ny kurs för Stockholms äldreomsorg. Valfrihet infördes i hemtjänsten och fler än 500 nya platser byggdes i äldreboenden. Äldreomsorgens budget ökade med miljardbelopp. Stockholms fick en särskild äldreombudsman och kvalitetsarbetet sattes i fokus.

Denna utveckling står i bjärt kontrast mot socialdemokraternas politik under den gångna mandatperioden. Satsningar har ersatts av besparingar, utbyggnad av boenden har ersatts med avveckling. Servicehus har omvandlats till seniorbostäder i en rasande fart. Förutsättningarna för privata omsorgsföretag har försämrats dramatiskt, och därmed den enskildes valfrihet.

Det är hög tid för en äldrepolitik som fokuserar på trygghet, valfrihet och kvalitet. Äldreomsorgen står inför enorma utmaningar och då krävs visioner. När vi nu tar ut riktningen för framtidens äldreomsorg innebär det också att äldres livskvalitet lyfts fram i ännu högre grad. Ingen ska behöva vara rädd för att bli gammal.

Valfrihet och mångfald

Äldre människor ska ha rätt att forma sin vardag själva. Därför måste det finnas äldreboende och hemtjänst med olika profil och inriktning, till exempel språklig. På folkpartiets initiativ får äldre med hemtjänst nu själva bestämma vem de vill anlita. Vi vill utveckla valfriheten ytterligare, genom att ge människor möjlighet att påverka innehållet i hemtjänsten.

En äldreomsorgspeng för valfrihet i boendet ska införas. I väntan på att äldreomsorgspengen införs i full skala ska staden fortsätta att arbeta med upphandlingar av boenden. Äldre ska ha rätt att välja boende över hela staden, oavsett i vilken stadsdel man bor. Att äldre nekas boende i andra stadsdelar är oacceptabelt. Det ska vara lätt för alla som behöver flytta till ett äldreboende att ta reda på hur det är att bo där innan man bestämmer sig för att flytta. Man ska också kunna se hur äldreboendet har utvecklats år från år. Därför behövs det ett nationellt kvalitetsregister som är tillgängligt för alla och som uppdateras varje år. Ansvarig för att genomföra en gemensam brukarundersökning med likalydande frågor över hela landet,

ställda på samma sätt och vid samma tillfälle skulle Socialstyrelsen kunna vara. Inom sjukvården blir det allt vanligare att man kan jämföra sjukhus med varandra. En motsvarande jämförelse skulle på samma sätt öka kraven på vårdgivare inom äldreomsorgen och öka kvaliteten.

Staden bör trycka på regeringen för ett system med certifiering av omsorgsföretag. Certifieringen innebär att alla företag som håller en tillräckligt hög kvalitet på verksamheten godkänns som utförare av omsorg. På så sätt kan stockholmarna erbjudas en mångfald av hemtjänstföretag och boende att välja mellan utan att staden behöver genomföra upphandlingar.

Rätten att bo kvar hemma får inte förvandlas till ett tvång. Det måste finnas olika nyanser i boendet, alltifrån seniorlägenheter till olika typer av omvårdnadsboenden, bland annat ålderdomshem. Behovet av bostäder anpassade efter äldres behov, med bland annat hiss är stort. Den som drabbas av funktionshinder ska snabbt få hjälp att anpassa sin bostad efter de nya behoven

Stockholm stad ska också kunna erbjuda biståndsbedömd korttidsvård utomlands som en del av stockholmarnas valmöjligheter.

Ökad kvalitet i äldreomsorgen

Vi vill öka äldres möjlighet till en meningsfull vardag genom exempelvis utevistelser, friskvård, god och nyttig mat, tillgång till kultur, trädgårdar och möjlighet att behålla sitt husdjur även om man behöver hjälp att sköta om det. Alla ska ha rätt till eget rum.

Vi vill införa individuella kvalitetsgarantier för dem som får äldreomsorg. Den enskilda äldre ska veta vad hon har rätt att förvänta av vården och omsorgen. Om äldreomsorgen inte lever upp till vad den lovar måste misstagen rättas till och den äldre kompenseras. Förebyggande hembesök ska erbjudas alla stockholmare över 80 år, och syfta till att ge ökade kunskaper för att bibehålla hälsan och utnyttja hjälpmedel som förenklar vardagen.

Öppna dagverksamheter utan krav på biståndsbedömning är en viktig omsorgsform för många äldre. Det är också angeläget att staden utvecklar fler friskvårdsverksamheter för äldre. Dessa verksamheter kan med fördel drivas av frivilligorganisationer med stöd från staden.

Alla har rätt att bemötas med respekt i äldreomsorgen. Det är oacceptabelt med kränkningar av dem som behöver omsorg. För att öka kunskapen om den enskildes intressen och önskemål ska äldre stockholmare erbjudas att fylla i ett ”dokument om mig själv” med svar på frågor om vardagliga ting och personliga intressen, som sedan kan användas av vård- och omsorgspersonal.

Gemensamma och välkända mål i arbetet, lyhördhet för de äldres behov, närvarande arbetsledning och regelbundna utbildningsinsatser är av stor betydelse för äldreomsorgens personal. Personalens inflytande över arbetstider med mera måste öka.

All personal i äldreomsorgen ska erbjudas kompetensutveckling. Staden ska satsa särskilt på ledarutveckling i äldreomsorgen. En annan viktig åtgärd är att skapa lärlingsutbildningar inom vård och omsorg, där teoretisk utbildning kombineras med arbetsplatsförlagd utbildning med handledare.

Samverka med landstinget

Staden ska öppna fler så kallade äldrevårdscentraler i samverkan med landstinget. Äldre som bor hemma och har svårt att ta sig till vårdcentralen ska kunna få hembesök. Till varje äldreboende ska knytas läkare som ansvarar för att finnas till hands vid behov.

Efter en sjukhusvistelse måste äldre människor få hjälp, stöd och rehabilitering. Vi vill införa ett trygghetskvitto där det tydligt framgår vem som bär ansvaret för den fortsatta vården och omsorgen efter att man skrivits ut från sjukhuset.

En femtedel av personer över 80 år drabbas av demenssjukdom. Det är viktigt att en demensutredning görs så snart det finns misstanke att en person har drabbats. Demenssjuka och deras anhöriga ska ges möjlighet till individanpassat och fullvärdigt stöd under sjukdomstiden. All personal inom äldreomsorgen bör ha utbildning i demensfrågor.

Anhörigstöd och frivilligt arbete

Anhörigas insatser i äldreomsorgen är ovärderliga. Det är viktigt att det finns ett helt paket med stöd till anhöriga med bland annat korttidsboenden, växelvård, avlösning, dagverksamhet, utbildning och hemvårdsbidrag. Den uppsökande verksamheten bör prioriteras i stadens arbete med anhörigstöd. Detta är särskilt viktigt i invandrartäta områden, där anhörigvården är mycket omfattande samtidigt som kunskapen om möjligheterna till stöd och avlastning är begränsade. Frivilliga insatser är ett viktigt komplement till äldreomsorgen och ska på olika sätt uppmuntras och stödjas.

Tryggt och trevligt Stockholm

Det ska vara tryggt och snyggt i Stockholm. Mörka buskage, trasiga eller bländande gatlyktor och nedklottrade väggar skapar otrygghet och måste därför omedelbart åtgärdas. Alla stockholmare har rätt att känna trygghet i sin närmiljö, oavsett var i staden man bor. Folkpartiet vill inleda en offensiv för vardagsro.

Ren och trevlig stad

Stockholm är en vacker stad. Det är viktigt att underhålla den och låta den leva. Belysning av fasader och konstverk är viktigt för att visa att Stockholm är en levande stad även i mörkret. Stadens parker ska vara välskötta och rena. Trevliga inslag som fontäner, bouleanor och lekplatser får gärna bli fler. Strandpromenaderna, exempelvis vid Norr Mälarstrand och Djurgården, ska hållas i gott skick. Stockholm ska återinföra städmästarna som ett led i arbetet för en ren och trivsamt stad.

Det ska vara tillåtet att ha picknick i stadens parker, även med en flaska vin. Alkoholförbudet i stadens parker ska tas bort. Detta gör det extra viktigt att ordning och åldersgränser för alkoholinnehav upprätthålls.

Miljön runt sopstationer är oacceptabelt dålig. Sopstationerna utgör sanitära olägenheter, dit ingen annan än stadsråttorna vill närma sig. Renhållningen måste radikalt förbättras.

Snöröjningen fungerar alldeles för dåligt i många delar av staden, vilket leder till halkolyckor och svårigheter med framkomligheten. När pengarna i stadsdelsnämndernas budget är slut, upphör också snöröjningen på flera håll. Snöröjningen och arbetet med att ta bort farliga istappar måste fungera, oavsett hur mycket snö som faller under vintern.

Säkerhet på gator och torg

Stockholm är inte längre en trygg stad. Våldet ökar. Misshandel och våldtäkter förekommer nästan dagligen på gator och torg. Mörka parker, nedklottrade fasader och en i princip fullständig frånvaro av poliser på gatan gör att många, framförallt kvinnor och äldre, känner sig otrygga. Mycket kan göras för att öka stockholmarnas säkerhet, men ingen tar ansvar för det. Ingen i stadens politiska ledning har ett övergripande ansvar för trygghetsfrågorna och vänstermajoriteten visar ett skrämmande slapphänthet.

Det behövs en särskild grupp som gör en kartläggning av den yttre miljön i hela staden för att upptäcka platser som är otrygga eller rentav uppmuntrar till brott. Gruppen ska därefter föreslå omedelbara åtgärder för att undanröja de mest akut otrygga platserna. Gruppen kan bestå av exempelvis stadsplanerare, poliser och representanter från socialtjänsten. Denna grupp är en tillfällig åtgärd och ska inte bli en permanent institution.

Staden ska också genomföra regelbundna trygghetsvandringar. Trygghetsvandringarna genomförs av engagerade medborgare, i sällskap av representanter från staden och polisen, i syfte att snabbt hitta miljöer som förslummats, exempelvis trasiga lampor, skräp eller mörka buskage. Vandringarna kan även omfatta bedömningar av trafikrisker. Trygghetsvandringarna ska resultera i snabba rapporter till ansvariga, vilka snabbt ska se till att problemen åtgärdas.

Många känner sig otrygga av att gå hem ensamma när det är mörkt. En trygghetslur, dit man kan ringa för att få någon att tala med om man är ute och går ensam och känner sig rädd, kan vara ett sätt att öka tryggheten. Denna bör kunna bemannas av frivilligorganisationer.

Belysningen måste förbättras och mörkret byggas bort. Idag finns planer på belysning i flera olika upprustningsprogram och platser, men det går för långsamt och ansvaret är oklart. Det behövs en kraftfull satsning på bättre belysning av stadens parker, gator, joggingspår och grönområden.

Kameraövervakning vid väldigt brottsdrabbade platser kan vara nödvändigt. Kameror ska endast i undantagsfall förekomma på offentliga platser. Om kameror måste användas, ska det finnas tydlig skyltning om att platsen är övervakad.

De krogtäta kvarteren i staden är de mest våldsdrabbade områdena, särskilt i samband med krogarnas stängning. Mobila polisstationer under sena helgkvällar och nätter kan vara ett sätt att minska våldet och öka tryggheten. De mobila polisstationerna ska snabbt kunna flyttas runt efter krogarnas stängningstider, men finnas kvar i området hela tiden.

Bort med klottret

Klotter är ett tecken på stadens förfall. Idag får nedklottrade väggar stå osanerade alltför länge, ibland i årtal. Klottret får sociala konsekvenser då det leder till att barn och ungdomar börjar leva i farliga miljöer, hamnar i missbruk och riskerar att slås ut.

Klotter föder klotter. För att minska klottret, krävs snabb sanering. Allt klotter inom stadens område ska saneras inom 24 timmar från att det upptäcks. För att upptäcka klotter snabbt, ska den entreprenör som anlitas för sanering, göra veckovisa klotteronder i staden. Det ska också inrättas en klotterlur, dit invånarna kan ringa och anmäla klotter, trasiga lampor eller liknande. Anmälningarna ska leda till snabb åtgärd.

Kulturskolans graffitikurser ska upphöra. Genom att organiserat komma i kontakt med graffitikulturen, kan unga människor skolas in i kriminalitet och lockas in i en subkultur där även droger är en beståndsdel.

Bygg tryggt

Det finns sätt att bygga bort otrygghet. Hur husen byggs i förhållande till varandra, hur fönster och dörrar placeras, hur parkeringar förläggs och hur källare och vindar utformas, är exempel på faktorer som påverkar säkerheten i bostadsområden. Varje gång ny bebyggelse planeras, bör det göras en trygghetsskonsekvensbeskrivning.

Gångtunnlar under vägar och spår är exempel på miljöer, där otryggheten är inbyggd från början. De är mörka och smala och helt fria från insyn. Ofta är tunnlar den enda möjligheten att ta sig över vägar eller spår, vilket gör att människor tvingas gå igenom dem trots rädslan. Så ska det inte få vara. Därför bör man

sträva efter att inte bygga gångtunnlar i framtiden. Istället bör man söka andra lösningar, exempelvis broar eller överdäckningar, för att kombinera spårtrafik, bilar, fotgängare och cyklister inom samma område.

Kvinnors rätt till trygghet

De senaste åren har otryggheten för kvinnor i parker och andra utemiljöer uppmärksammats alltmer. Det utbredda våldet mot kvinnor är en av vår tids största människorättsskandaler. Oberoende av kön ska man kunna röra sig fritt på offentliga platser och ta aktiv del i samhället. Risken för våldtäkt och överfall gör att många kvinnor tvivlas avstå från att vistas i det offentliga rummet under en stor del av dygnet. Detta är fullständigt oacceptabelt. Polisen har ett ansvar för att upprätthålla säkerheten i vår stad. Nollvision när det gäller våld mot kvinnor är det självklara målet i vårt liberala uppdrag.

Våld mot kvinnor i nära relationer är ett allvarligt hot mot kvinnors trygghet. Socialtjänstens ansvar för att stödja brottsoffer måste förtydligas. Vi vill införa en kommunal brottsoffergaranti för våldsutsatta kvinnor i Stockholm så att hotade och utsatta kvinnor snabbt får det stöd de behöver, och vet vilken hjälp de har rätt att förvänta sig. Stockholm måste inleda ett samarbete med andra kommuner för att kunna erbjuda en bostad även på annan ort, i de fall ett besöksförbud inte är tillräckligt. Kvinnojourernas verksamhet ska tryggas genom ekonomiskt stöd.

Vi kräver att våldet mot kvinnor i nära relationer kartläggs. Vi vill att Stockholm varje år lägger fram ett ”Bokslut över våld mot kvinnor i nära relationer”, för att belysa kvinnors utsatthet. Man bör särskilt lyfta fram det dödliga våldet som utgör den mest extrema formen av våld mot kvinnor. Det dödliga våldet är ofta kulmen på en längre tids våld. Varje gång en kvinna misshandlas till döds ska en haverikommission tillsättas som består av bl.a. polis, socialtjänsten, kvinnojourerna, för att dokumentera och analysera om samhällets insatser har brutit. Ytterst handlar stödet till hotade kvinnor om att rädda liv.

Arbetet med att förebygga, upptäcka och beivra så kallade hedersrelaterade brott måste förbättras. Samhället bör agera på ett tidigt stadium för att fånga upp och möta de första varningssignalerna.

Arbete mot brottslighet

Vägen in i kriminalitet sker ofta stegvis. Därför måste motåtgärder sättas in snabbt. Vi vill införa en tidsgaranti för ungdomar som grips av polis. Tidsgarantin innebär att den som grips kallas till samtal med socialtjänsten tillsammans med föräldrar inom ett dygn, eller på sin höjd två. Förebyggande åtgärder bör inriktas på ungdomar som befinner sig i riskzonen att begå brott, på dem som begått sitt första brott eller mindre allvarliga brott. Föräldrar till omyndiga ska vid vite vara tvingade att infinna sig till samtal.

Det behövs fler poliser i Stockholm. Polisen ska arbeta efter en nolltoleransmodell för att minska brott och öka människors säkerhet. Vardagsbrotten måste beivras snabbt, för att förhindra de grövre brotten. Detta förutsätter att närpoliserna blir fler och är i tjänst vid de tider på dygnet då brotten sker. Ungdomsbrott ska snabbt beivras, med påföljder som är lätta att koppla samman med brottet. Jourdomstolar bör inrättas för att rättsprocessen ska kunna gå snabbare.

Det alkoholrelaterade våldet ökar snabbt. Brottslighet i anknytning till krogar och restauranger är ett allt större problem. Kontrollen av att krogar och restauranger följer alkohollagstiftningen ska öka. Det ska bli lättare att dra tillbaka utskänkningstillstånd vid misskötsamhet, servering till underåriga och när alkoholutskänkningsledet till störande brottslighet i närområdet.

Den som utsätts för ett brott eller vittnar i en rättegång måste få ett starkt skydd. Staden har ett stort ansvar för detta och ska erbjuda stöd i olika former till brottsoffer. Unga brottsoffer är en särskilt utsatt grupp. Barn och unga som utsätts för brott löper betydande risker att utsätta andra unga för brott om de inte får stöd från samhället. Det är därför mycket angeläget att de projekt med stöd till unga brottsoffer som bedrivs runt om i staden blir en permanent del av den ordinarie verksamheten.

Brottsofferjourerna och kvinnojourerna står i dag för en mycket viktig del av arbetet med att stötta människor som faller offer för brott eller känner sig hotade. Det är viktigt att Stockholm fortsätter bidra till detta arbete genom att ge ekonomiskt stöd.

Bryt utanförskapet

Vår stad har alla förutsättningar att vara en mötesplats där kulturer och traditioner ständigt berikar varandra. Mer än var fjärde stockholmare har utländsk bakgrund. Med rätt politik för att tillvarata mångfaldens kraft kan miljonprogramsområden bli Stockholms framtida tillväxtcentra.

Ändå växer utanförskapet i Stockholm. Bostadssegregation, utestängning från arbetsmarknaden och en misslyckad integrationspolitik har skapat öar av passivisering, bidragsberoende och maktlöshet runt om i vår stad. Det ger upphov till socialt utanförskap med höga mänskliga och ekonomiska kostnader.

En liberal politik för att bryta utanförskapet måste alltid utgå från den enskilda individen. Det är dags att en gång för alla göra upp med den aldrig sinande ström av tillfälliga projekt som så länge präglat integrationspolitiken. Utanförskapet kan inte brytas utifrån. Det kan endast ske inifrån genom att människor får verktyg och makt att förändra sin egen vardag.

Låt människor äga sin bostad

Bostadssegregationen i Stockholm är värre än i många andra storstäder. Den totala dominansen av hyresrätter i miljonprogramsområdena bidrar till att bevara och förvärra segregationen.

Att låta människor köpa sina bostäder är ett utmärkt sätt att bryta segregationen. En bra bostadspolitik i utanförskapsområden skapar trygghet, ökar gemenskapen och ger människor incitament att påverka sitt eget boende. Under den kommande mandatperioden ska staden arbeta intensivt för att alla som vill ska få köpa sina lägenheter i ytterstaden.

Jobb istället för bidrag

Arbete är nyckeln till integration. Det ger inte bara försörjning utan även kontaktnät, identitet, språkkunskaper och kunskaper om det svenska samhället. Många människor som kommer till Sverige med utbildning och kunskap fastnar i långvarigt bidragsberoende. Det krävs kraftfulla insatser för att bryta denna utveckling. Vi vill införa Skärholmsmodellen i hela Stockholm. En person som blir arbetslös och söker socialbidrag, ska börja arbeta igen inom fem dagar. Om personen inte hittar ett eget arbete eller inte kan matchas ihop med ett ledigt jobb, ska hon eller han tilldelas arbetsuppgifter.

Stockholms stad ska föregå med gott exempel och göra en tillbörlig uppvärdering av kulturell kompetens vid rekrytering till kommunala arbeten. Att tala något av de större invandarspråken skall i högre utsträckning ses som meriterande i bedömning av kompetens. Stockholmsstad kan ge bättre service till sina medborgare om stadsadministrationens kulturella och språkliga kompetens ökar.

Utbildningens centrala roll

Skolan spelar en nyckelroll för att bryta utanförskapet. Förskolor och skolor i utsatta områden ska ges särskilda resurser. Lärartätheten ska vara hög och det ska finnas god tillgång på speciallärare, inte minst i de lägre årskurserna. Skolan ska arbeta för att öka föräldrars delaktighet. Alla barn som behöver ska erbjudas läxhjälp och undervisning på skolloven.

Allt fler elever väljer i dag en skola utanför den egna stadsdelen. Friskolor och möjligheten att välja skola

är inte bara centrala delar i liberal skolpolitik, men bidrar också i hög grad till att öka integrationen. För att garantera alla elever en bra utbildning är det viktigt att den kommunala skolan håller en hög kvalitet i hela staden.

Flyktingbarn har ofta omfattande kunskapsmässiga problem när de kommer till Sverige vilket gör att de behöver mer tid och stöd än andra elever.

Kunskaper i svenska språket är av central betydelse för att bryta utanförskapet för den enskilde. Svenskundervisning för nykomna invandrare ska vara intensiv. Stockholm ska införa en SFI-peng som innebär att nyanlända invandrare kan välja utbildningsanordnare utifrån egna behov. Det krävs också en översyn av det system som validerar utländska examina i dag. Människor måste snabbt kunna få sina tidigare utbildningar godkända och snabbare introduceras på arbetsmarknaden.

Företagande och entreprenörskap

Det finns många entreprenörer i Stockholms förorter. Stadens uppgift är att erbjuda verktyg och skapa förutsättningar för människor att skapa själva och förverkliga sina idéer. Med en bättre näringspolitik kan deras kraft ge framtidsmöjligheter åt tusentals medborgare. De starka nätverken i många förortsområden innebär att nyföretagande snabbt skapar ringar på vattnet och sysselsätter många människor i större eller mindre grad. Ett annat sätt att bryta förorternas isolering är att lokalisera intressant verksamhet och arbetsplatser dit.

Staden ska underlätta för småföretag bland annat genom så kallade företagslotsar. Det krävs också förändringar av den fysiska planeringen. I ett antal förorter försvåras företagandet av bristen på exempelvis genomfartsgator och butikslokaler. Mindre affärslokaler och genomfartsgator skall vara en del av detaljplanen när det byggs nytt i miljonprogramområdena.

Bekämpa diskriminering

Diskriminering är oacceptabelt. Det förekommer alltför ofta uppgifter om att enskilda personer med utländsk bakgrund diskriminerats i olika sammanhang, till exempel vid anställningsintervjuer. En metod som bör prövas som ett led i kampen mot diskrimineringen är att rekryteringsprocesser sker med oidentifierade handlingar.

I dag är det svårt att bevisa diskriminering i arbetsdomstolen, men vid fällande domar ska påföljderna vara mycket kännbara för den som gjort sig skyldig till diskriminering. Vi vill också skärpa stadens antidiskrimineringsklausul vid upphandlingar. Efter att en fällande dom avkunnats mot en leverantör ska staden omedelbart häva avtalet.

Att börja om i ett nytt land kräver stor anpassningsförmåga och öppenhet till det nya landets kultur och levnadssätt. Det förekommer dock tyvärr gamla makt- och familjestrukturer som framför allt drabbar unga flickor men också pojkar.

Alla ska respektera grundvärderingar som demokrati och mänskliga rättigheter. I konflikter mellan lagstiftning och traditionella sedvänjor så måste lagarna alltid respekteras. Därför är det viktigt att alla nyanlända invandrare får information om de värdegrunder som genomsyrar det svenska samhället.

Samla flyktingmottagandet.

Ansvar för flyktingmottagandet ska åter samlas under en central nämnd. Flyktingpolitiken ska vara generös och baseras på medmänsklighet. I en tid när allt fler kommuner säger nej till att ta emot invandrare ska Stockholm stad ta sitt ansvar. Arbetet med att bygga nya flyktingbostäder måste intensifieras, främst i de stadsdelar där det finns få flyktingar idag. Sociala förturer ska fördelas utifrån principen att redan utsatta stadsdelar ska avlastas.

Socialtjänst med mångfald

Nyckelorden i en liberal socialpolitik är valfrihet, respekt, förnyade livschanser och rättssäkerhet. Den enskilda individen måste alltid sättas före systemet.

Stockholm står inför svåra sociala utmaningar; ett växande drogberoende, ett utbrett socialbidragsberoende, ungdomar på glid in i kriminalitet, permanent utanförskap, hemlöshet och stora brister i omsorgen om psykiskt sjuka. Socialtjänstens problem bottnar inte främst i resursbrist utan i den idé om att lägga livet till rätta för ”hjälplösa klienter”, som alltför länge tillåtit dominera svensk socialpolitik. Nu är tid att bryta ny mark.

Vi vill se en renodling av stadens socialtjänst, där myndighetsutövningen tydliggörs men där privata utförare kan driva verksamheter på entreprenad. Den enskildes valfrihet ska stärkas genom en mångfald av aktörer som bedriver professionellt socialt arbete. Det skapar också nya möjligheter till utveckling för dem som arbetar inom socialtjänsten.

I dag vet vi alltför lite om vilka åtgärder i socialtjänsten som verkligen ger resultat. Därför måste utvärdering och uppföljning förstärkas kraftigt. Oberoende välfärdsinspektörer ska kontrollera verksamheten.

Barn och unga i riskzon

Respekten för barns rättigheter, fungerande nätverk av närvarande vuxna, en trygg skolmiljö, och tidig upptäckt av unga i farozonen är avgörande i stödet till utsatta barn och ungdomar. Åtgärder för att förbättra situationen för barn och ungdomar som far illa måste ske genom snabbare insatser än vad som sker idag.

Socialtjänsten och skolorna – oavsett driftsform – i respektive stadsdel ska ha ett nära samarbete för att med så tidiga insatser som möjligt motverka utslagning av elever och främja elevhälsan. Rutiner för detta ska ingå i stadsdelarnas verksamhetsplaner och i skolornas avtal med Stockholms stad. Samarbetet och årlig uppföljning ska medverka till kvalitetsutvecklingen på det sociala området.

Fritidsverksamheter som engagerar och involverar ungdomar fungerar ofta som ett slags vaccin mot destruktivt beteende. Föreningsliv och fritidsgårdar för unga ska få offentligt stöd. Staden ska också uppmuntra andra former av träffpunkter för unga.

Samarbetet mellan socialtjänst, förskola, skola och polisen måste förbättras. Socialtjänsten ska alltid återrapportera till förskola och skola om en anmälan leder till insats eller inte. Föräldrars ansvar för sina ungdomar måste betonas starkare. Stadens ska alltid arbeta för att motivera föräldrarna att godkänna samverkan mellan socialtjänst och skola kring den unges situation.

Debutåldern för när unga dricker alkohol är i dag drygt 13 år. Stockholms Preventionscentrum, Precens, har gjort betydande insatser för att förebygga missbruk, inte minst bland unga. Det lokala preventionsarbetet i stadsdelarna har visat sig ge resultat, liksom upprepade satsningar på föräldrainsformation. Dessa insatser ska fortsätta prioriteras av staden. Frivilliga drogtester bör kunna genomföras i skolor för att förhindra och upptäcka droganvändning.

I områden där stadens drogvaneundersökningar tyder på ett särskilt högt missbruk bör det göras special-satsningar. Drogfria miljöer och en meningsfull fritid är viktigt för att förebygga missbruk. Ungdomar med missbruksproblem måste erbjudas snabb och adekvat hjälp. Staden ska arbeta aktivt för att hitta metoder att motverka langning.

Bryt missbruket

Missbrukssituationen i Stockholm är allvarlig. Antalet tungt missbrukande vuxna växer stadigt, liksom nyrekryteringen till missbruk. Samtidigt har en stor del av den missbruksvård som bedrivs i dag en mycket begränsad effekt. Dokumentation, uppföljning och samarbete kring missbrukare måste professionaliseras. Framgångsrika behandlingsmetoder och vårdinrättningar bör följas upp och kunskapen om dessa spridas. En bra eftervård är avgörande för att lyckas bryta det utanförskap ett långvarigt missbruk leder till.

Motivation och behandling är viktiga inslag i kampen mot missbruk. Viktigast är emellertid det förebyggande arbetet och att tidigt upptäcka de unga missbrukarna för att snabbt kunna sätta in motåtgärder. Missbrukare som är motiverade att bryta sitt missbruk måste snabbt ges rätt insatser. En särskild vårdgaranti för missbrukarvård bör införas. Den som söker hjälp för sitt missbruk ska aldrig behöva vänta mer än en viss tid på att insatser sätts in.

Alltfler stockholmare, såväl ungdomar som vuxna, fastnar i spelmissbruk. Missbruket är starkt tabubelagt och kunskapen om dess omfattning och möjligheterna till vård och behandling är i dag begränsade. Informationen kring spelmissbruk och den hjälp och stöd som erbjuds måste öka.

Missbruk och överservering av alkohol ligger bakom en mycket stor del av de våldsbrott som begås på och i närheten av Stockholms krogar. Arbetet för en mer ansvarsfull alkoholhantering i samverkan med krogar och restauranger ska fortsätta, liksom arbetet mot narkotikamissbruk på krogen.

Ingen ska behöva sova på gatan

Ingen människa ska tvingas sova på gatan i Stockholm. Kampen mot hemlöshet måste drivas med högsta prioritet. Tak över huvudet-garantin, som infördes under den förra borgerliga mandatperioden, är en mycket viktig del av stadens stöd till hemlösa. Garantin är dock ingen långsiktig lösning för stadens hemlösa. Det är viktigt att utbyggnad av boende med olika nivåer och typer av stöd fortsätter. Bostäder för psykiskt sjuka och en fungerande missbruksvård är en förutsättning för att många av de hemlösa ska ha en chans att komma ur sin svåra situation. Det långsiktiga målet måste vara en egen bostad.

Även de som inte klarar de strikta kraven på drogfrihet måste erbjudas tak över huvudet. Därför krävs fler så kallade lågröskelboenden som ett första steg i boendetrappan. För att säkerställa att fler försöks- och träningslägenheter byggs ska planerna på dessa finnas med tidigt i planprocessen i samband med nyproduktion av bostäder. Staden och landstinget bör integrera sin verksamhet riktade till personer med missbruks- eller psykiska problem för att ge en effektiv vård och behandling

Det finns en kraft i det ideella arbetet som inte kan ersättas av något annat. Vi vet också att många människor undviker kontakt med sociala myndigheter. Frivilligorganisationerna kan med sitt ideella engagemang motivera människor till att försöka komma ur sin svåra situation och söka hjälp. Stadens stöd till frivilligorganisationernas arbete med hemlösa måste öka.

För att stödet till den enskilde individen ska bli så bra som möjligt krävs nya och bättre former för samverkan mellan socialtjänsten och frivilligorganisationerna.

Stöd till utsatta kvinnor

Bland de mest utsatta stockholmarna är kvinnorna ofta allra mest sårbara. Våld och övergrepp är en del av vardagen för kvinnor som lever i hemlöshet, missbruk och prostitution. Stadens insatser för de mest utsatta bör få ett ökat fokus på att hjälpa och skydda kvinnor.

Prostitution får aldrig accepteras i vårt samhälle. Stadens uppsökande verksamhet måste följas upp genom att klienterna erbjuds alternativ till prostitutionen genom en god eftervård och stöd att finna nya gemenskaper och inkomstkällor. En allt större andel av prostitutionen sker i dag via Internet. Insatserna för att finna och arbeta mot prostitution via nätet måste öka.

Socialtjänstens arbete är en viktig pusselbit när det gäller att hitta ett sätt att hjälpa människor som fallit offer för trafficking. Staden bör inleda ett samarbete med frivilligorganisationer som arbetar mot trafficking, för att öka kunskaperna och samordna de resurser som finns i dag samt uppmärksamma brister och behov i samarbetet mellan olika aktörer.

Självklart måste stadens arbete mot prostitution och trafficking även omfatta män och pojkar som hamnar i prostitution eller faller offer för människohandel.

Reformera socialpsykiatri

Den psykiatriska vården och omsorgen måste förändras, på alla nivåer. Stockholms stad har ett stort ansvar för detta. Socialpsykiatrien måste reformeras för en ökad samverkan med landstinget, ett ökat tvångsinslag i öppenvården och för att resurserna till boenden och andra insatser för psykiskt funktionshindrade blir tillräckliga.

Alltför många faller i dag mellan stolarna i den psykiatriska vården på grund av brister i samverkan mellan olika aktörer. Samarbetet mellan staden och landstinget måste stärkas, bland annat genom inrättandet av gemensamma nämnder,

Människor med psykiska funktionshinder är en mycket utsatt grupp. De borde självklart omfattas av en rättighetslagstiftning, på samma sätt som människor med fysiska funktionshinder får rättigheter enligt LSS och LASS. I dag nekas människor ofta att delta i dagverksamheter i andra stadsdelar än den de är bosatta i. Denna stadsdelsarrest måste upphöra, och ersättas av valfrihet att delta i verksamheter på andra håll i Stockholm.

Rättigheter för funktionshindrade

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet. Människor med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv, ha ett arbete att gå till och känna sig trygga mot alla former av diskriminering.

För att nå målsättningen att Stockholms ska bli världens mest tillgängliga huvudstad till år 2010 krävs att tempot i tillgänglighetsarbetet höjs betydligt. Då krävs också att staden tar fram tydliga, utvärderingsbara mål för tillgänglighetsarbetet.

Valfriheten för personer med funktionshinder måste öka. Staden bör fortsätta valfrihetsarbetet genom att införa pengsystem för särskilda boendeformer och daglig verksamhet. Att människor nekas en viss typ av stöd och sysselsättning enbart på grund av att de råkar bo i en stadsdel vars verksamheter inte passar dem, är oacceptabelt.

Med rätt anpassning, rätta hjälpmedel och utbildning blir möjligheterna för funktionshindrade på arbetsmarknaden mycket större. Stockholms stad ska ta ett särskilt ansvar för funktionshindrades möjlighet att få arbete, praktikplatser, utbildning med mera. Funktionshindrade har samma rätt som alla andra att utvecklas i arbetet. Det ska därför finnas möjlighet till omväxling i arbetet och att få mer avancerade uppgifter

Alla har rätt till ett bra boende. För att detta ska vara möjligt krävs att staden bygger fler särskilda boenden för funktionshindrade. Nyproducerade flerfamiljshus och den yttre miljön kring bostäderna bör så långt som möjligt anpassas till människor med funktionshinder. Den som är i behov av bostadsanpassning måste få detta inom tre månader.

Familjer med funktionshindrade barn behöver ett gott stöd från samhället. Stadens skolor ska handikappanpassas så att det fria valet möjliggörs och elever med funktionshinder ska ha rätt till bra hjälpmedel i skolan. Elever som behöver personlig assistans ska vara garanterade detta i förskola/skola, för att känna trygghet och kunna ägna sin kraft åt skolarbetet.

Många anhöriga vill göra stora insatser och för många funktionshindrade är det en stor trygghet att få hjälp av någon som man känner. De anhöriga måste få ett starkt stöd genom bland annat tryggheten att veta att det finns andra insatser att tillgå. Därför är fungerande hemtjänst och avlastningsplatser nödvändiga, liksom möjlighet till utbildning med mera.

Stockholm som Sveriges kulturcentrum

En storstad utan ett levande kulturliv är otänkbar. Inom kulturlivet bryts nya impulser mot varandra, vilket skapar utveckling. Kulturlivet är motorn i ett skapande klimat där den skapande människan får ta utrymme. Att människor har kunskap, vilja och möjlighet att uttrycka sig på olika sätt är grundläggande i det liberala samhället. Kulturlivet är en grundbult i det liberala samhället som en garant för yttrandefrihet och åsiktsfrihet.

Ett offentligt finansierat kulturliv behövs som ett komplement till det kommersiellt gångbara. Bevarande av kulturarvet och nytänkande kultur kan inte alltid bära sig ekonomiskt, men är ändå viktigt. Kulturlivet ska vara tillgängligt för alla oavsett ålder, språk och funktionshinder.

Grunden i en liberal kulturpolitik är ett bildningsideal där en aktiv utbildningspolitik går hand i hand med en aktiv kulturpolitik. Därför har biblioteken förstärkts kraftigt då folkpartiet haft makten. Biblioteken har satts på sparlåga av vänstermajoriteten. Medieanslagen och öppettiderna måste åter öka. Moderna bibliotek och andra kulturinstitutioner ska inrättas i de nya stadsdelar som är under uppbyggnad. Asplunds bibliotek på Sveavägen är ett landmärke för Stockholm som behöver byggas ut för att vara ett väl fungerande stadsbibliotek även under 2000-talet. Folkpartiet initierade utbyggnaden och ska ta ansvar för att den slutförs.

Kulturhuset och Stadsteatern är det fysiska hjärtat för stadens kulturliv. Visionen är att dessa båda institutioner tillsammans ska bli norra Europas mest spännande kulturhus. Ambitionerna att skapa ett kvällsöppet Kulturhus har till viss del genomförts och ska utökas. Kulturhusets utveckling med många olika sorters aktiviteter och inriktning med en mängd olika samarbetspartners, som alltid präglas av professionalism och hög kvalitet, måste få fortsätta. Stadsteaterns verksamhet blomstrar. Allt flera människor hittar till verksamheterna. Teaterns utveckling vid Sergels torg ska prioriteras.

Många av Sveriges nationella institutioner ligger i Stockholm. Det kan synas självklart att huvudstaden ska vara hemort för den nationella teatern, Dramaten, Operan, museer såsom Nationalmuseum, Historiska museet, Moderna museet och så vidare. Så är det inte längre. Stockholms politiker måste slå vakt om att dessa institutioner fortsätter att ha sin hemvist i Stockholm. Detta bör ske genom att staden bland annat underlättar tillkomsten av ett nytt Operahus samt utbyggnad av Berwaldhallen.

Stockholms barn och unga ska få möjlighet att delta i och ta del av kultur av professionell hög klass. Att

med hjälp av kulturella uttrycksmedel kunna ta del av och förmedla erfarenheter och åsikter är en viktig nyckel till kunskap, nöje och bildning. Därför ska kultur för barn och unga även fortsättningsvis prioriteras inom stadens kulturstöd. Alla Stockholms skolbarn ska erbjudas deltagande i och möte med det professionella kulturlivet. Staden måste också arbeta för att flera scener blir tillgängliga för pop och rock.

I Kulturskolan ska Stockholms barn och ungdomar få utlopp för sin kreativitet. Kulturskolans inriktning mot prioritering av pröva-på verksamhet är tveksam och bör ersättas av det som är Kulturskolans primära uppgift – stödja de barn och ungdomar som annars inte skulle ha möjlighet att hantera de kulturella uttrycken på ett avancerat sätt.

Kulturen är också en stark drivkraft för den ekonomiska utvecklingen i staden. Därför bör en satsning på att få flera filmer att spelas in i Stockholm göras. Detta skapar arbetstillfällen och intäkter. Stadens museer ska få tillräckligt med resurser för att utveckla sin verksamhet och ta en aktiv roll i att utveckla Stockholms identitet. Ett Vikingamuseum är något som många besökare efterfrågar. Ett sådant bör inrättas.

Det fria kulturlivet måste kunna arbeta under rimliga villkor. Även om staden ska erbjuda stöd till kulturlivet måste andra finansieringsformer och samarbeten uppmuntras. Kultursponsring är ett komplement, men inte en ersättning för ett kommunalt kulturstöd. Förnyelsen inom kulturlivet är en speciell utmaning där politiker måste vara medvetna om den starkt styrande och ibland konserverande effekt som de offentliga stöden har. För att uppmuntra kulturlivets förnyelse och experimenterande bör staden inrätta en särskild fond med en fristående styrelse.

Politik för en aktiv fritid

Idrotten är en av våra största folkrörelser. Nästan 300 000 stockholmare är medlem i en eller flera idrottsföreningar. Vi ska fortsätta att prioritera breddidrotten och barn- och ungdomars idrottande. En speciell satsning ska göras på traditionella tjejidrotter. Det är viktigt att investeringar och stöd till idrotten ska fördelas jämt till tjejer och killar. Stadens satsningar på speciella idrottsklasser i grund- och gymnasieskolan, ska fortsätta.

Larmrapporter visar att den fysiska aktiviteten bland barn och ungdomar går ner och att problemen med vikt och hälsa ökar. Därför är det viktigt att staden satsar på idrotten både i form av nya idrottsanläggningar och satsningar på friskvård. Det måste också finnas ytor och utrymmen för spontanidrott, exempelvis i stadens grönområden.

I dag måste många idrottsföreningar tacka nej till barn och ungdomar som vill börja någon idrott på grund av att det inte finns tillgång till anläggningar. Om fler ska kunna utöva sin idrott behövs större tillgång till bollplaner, idrottshallar och gymnastiksalar. Stockholm ligger långt efter städer som Malmö och Göteborg vad gäller tillgången till större hallar. Vi vill därför att staden tillsammans med näringslivet och idrottsrörelsen ska ta fram en långsiktig strategi för fler hallar.

Tillgängligheten måste öka i stadens idrottsanläggningar. Funktionshindrade barn, ungdomar och vuxna ska ha möjlighet att utöva idrott på sina villkor och besöka idrottsevenemang.

Vid planering av nya bostadsområden är det viktigt att se till att avsätta mark för idrottsytor.

Vid planering av nya och i förtätning av befintliga bostadsområden bör idrottshallar i större utsträckning än i dag kunna användas som bullerskydd. Staden bör även utreda möjligheten att bygga hallar på annars inte bostadsbyggbar mark, t ex under broar, på vatten och i skyddsrum.

Stärk Stockholm som evenemangsstad

Tävlingar, konserter och konferenser ger stockholmarna underhållning, spänning samt upplevelser som berikar och utvecklar. Men evenemang innebär också besökare som vi kan visa upp vår vackra stad för, och gäster som ger oss nya impulser. Besöksnäringen är en växande bransch och medför dessutom värdefulla intäkter till framför allt det privata näringslivet. Fler besökare ger nya arbetstillfällen och fler småföretag.

Stockholm har framgångsrikt genomfört flera evenemang som gett stora positiva avtryck. Vid sidan av alla intressanta idrottsarrangemang som idag utgör merparten av evenemangen i Stockholm ska staden i evenemangsarbetet sträva efter att markera Stockholm som en viktig kulturstad i Europa. Kulturhuvudstadsåret, Jazzfestivalen och Stockholm Water Prize är exempel på evenemang av hög klass som stockholmarna kan känna stolthet över.

Stockholmsregionen behöver en multifunktionsarena. En riktigt stor arena som kan användas både för idrottsliga och kulturella ändamål skulle öka Stockholms attraktionskraft. Det är dock av underordnad betydelse om denna arena placeras i Stockholm eller i Solna. De positiva effekterna av en multifunktionsarena kommer Stockholm till del, oavsett placering. Stockholm bör istället sätta igång arbetet för att bygga ett nytt Söderstadion med plats för ca 25 000 personer. Staden bör också inleda ett förutsättningslöst samarbete med Djurgårdens IF för att utreda vilka möjligheter som står till buds för att lösa deras arena-behov. I detta arbete är det angeläget att hänsyn tas till Stadions nuvarande användningsområden.

Nya lösningar för trafiken

Stockholm är en del av en växande region och motorn i Sveriges ekonomi. En väl fungerande infrastruktur är en förutsättning för att den utvecklingen ska kunna fortsätta. Vi behöver utveckling, inte ökade pålagor och mer krångel för bilister.

Stadens trafikpolitik bör utgå ifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv. För att undvika olyckor, framförallt där oskyddade trafikanter är inblandade, är det viktigt att 30-zonerna i innerstaden respekteras och att trafikmiljön byggs på ett säkert sätt. Exempelvis bör man se över antalet trafikskyltar, trafiksignaler och övergångsställen. Det är också viktigt att gång- och cykelbanor om möjligt hålls åtskilda från bilvägarna. SL:s bussar bör vara utrustade med alkollås. Alkobommar bör införas i Stockholms hamnar. Man måste vara nykter innan man kör av båten och in i Stockholmstrafiken.

Stockholm behöver nya vägar

En fungerande storstad kräver ett fungerande trafiksystem för såväl bil- som kollektivtrafik. Det saknar Stockholm idag. Den akuta trafikinfarkten syns tydligast längs infarterna och i innerstaden. För att avlasta innerstaden måste den sedan 40 år planerade ringleden runt staden äntligen fullbordas med Österleden. Arbetet med Förbifart Stockholm måste också komma igång så fort som möjligt. Den nord-sydliga axeln har stor betydelse för att avlasta Stockholms infartsleder. Ingen annan led skulle fylla samma viktiga funktion.

Klarastrandsleden behöver byggas ut. Då skulle gator som Sveavägen, Torsgatan och S:t Eriksgatan avlastas från gemomfartstrafik och köerna längs Klara sjö och på Centralbron skulle lätta. Vi förespråkar att bygga leden i två våningar, vilket skulle kunna göras estetiskt tilltalande och på ett sätt som inte förfular strandlinjen. Ett annat sätt skulle kunna vara att bygga en tunnel under Vasastaden. På så sätt kan det bli en vacker strandpromenad, samtidigt som järnvägsspåren kan överdäckas och göras till en attraktiv plats för bostäder.

Stockholm är en hamnstad. Passagerarfartyg ska vara välkomna till staden. Containertrafik bör dock flytta ut ur stadens centrum till Norvik i Nynäshamn. Även oljehantering vid Loudden bör avvecklas.

Nej till trängselskatt

På valdagen 2006 genomförs en folkomröstning om trängselskatt i Stockholms kommun, liksom i många andra kommuner i Stockholms län..

Frågan om trängselskatt berör inte bara invånarna i Stockholms kommun. Tvärtom är det i hög utsträckning invånarna i förortskommunerna som sitter i bilköer, betalar trängselskatterna och åker med pendeltågen. Det är därför en självklarhet att alla invånare i vår region skall ges samma möjligheter att delta i folkomröstningen och att rösterna ska räknas lika.

För folkpartiet är det givet att utfallet av folkomröstningarna ska följas. Blir resultatet ett ja så kommer trängselskatterna att finnas kvar. Blir det ett nej så kommer trängselskatt inte mer att tas ut. I båda fallen är det önskvärt att den polarisering i trafikdebatten som blivit följd av trängselskatternas införande kan minskas och att gemensamma lösningar kan sökas för framtiden.

Folkpartiet rekommenderar väljarna att rösta nej till trängselskatten. Systemet innebär en extra beskattning just för stockholmarna och att Stockholms trafikanter får betala trafikinvesteringarna två gånger, dels via statsskatten och sedan igen via trängselskatten. Höga skatter för att ta sig in i Stockholm försvårar också integrationen mellan förorter och innerstad, vilket i första hand drabbar människor med mindre inkomster.

Bygg ut kollektivtrafiken

Det behövs en ordentlig utbyggnad av kollektivtrafiken. Om fler ska välja att åka kollektivt, behövs krafttag för att få trafiken att gå oftare och i tid. Men även nya satsningar måste göras. Tvärbanans succé visar vägen och dess utbyggnad i norr, genom Rinkeby och Kista till Sollentuna/Helenelund, måste påskyndas så som skett i söder till Hammarby Sjöstad.

Moderna spårvagnar är bekväma, snabba och kapacitetsstarka. Det är dags att dra nytta av det även i innerstaden. Att förlänga Djurgårdslinjen till Centralen genom city vore ett sätt att testa vinsterna med ett nytt spårvagnsnät. Även här kan man dra nytta av redan gjorda investeringar, hela 2/3 av linjen är redan klar. Även möjlighet till kollektivtrafik på vattnet ska beaktas som en lösning på trafikproblemen i Stockholm.

Att tunnelbanans utbyggnad legat nere sedan tio år är oförklarligt och oförsvarligt. Det är hög tid att återuppta planeringen för viktiga förlängningar som Hjulsta-Barkarby, Akalla-Barkarby, Odenplan-Karolinska och Hagsätra-Älvsjö. Österut vill vi pröva en förlängning av blå linjen från Kungsträdgården till Nacka-Orminge. En ny pendeltågslinje bör byggas åt nordost till Täby-Arninge. Ett ovillkorligt krav är att tunnelbanan och pendeltågen klarar olika väderlekar och går i tid. Tågen bör även vara bekväma så att de blir ett attraktivt alternativ till bilen. Citybanan måste komma till stånd.

Alla bussar, tunnelbanor, pendeltåg och båtar i linjetrafik ska vara tillgängliga för alla, oavsett handikapp. Likaså ska information om trafiken, exempelvis på hemsidan, vara tillgänglighetsanpassad.

Bättre gång- och cykeltrafik

Fotgängarna får inte glömmas bort i trafikplaneringen. Flera centrala platser, bland annat Odenplan och S:t Eriksplan har anpassats efter gångtrafikanterna. Liknande initiativ bör tas i andra stadsdelar. Exempelvis Fridhemsplan behöver en översyn, för att ge Kungsholmen en samlingspunkt.

Stockholm borde bli en ännu mer cykelvänlig storstad. Cykelvägar måste beaktas tidigt i planprocessen för nya bostadsområden. För att förebygga olyckor är det viktigt att cykelvägarna är ordentligt avskilda från övrig trafik. Cykelvägnätets felande länkar måste åtgärdas, både i inner- och i ytterstaden och komplicerade trafikplatser bör förbättras ytterligare. Fler låsbara cykelställ är en förutsättning för att fler ska våga välja cykeln.

Bättre parkeringsmöjligheter

Bilen är ett naturligt inslag i människors vardag. Man bör inte motarbeta bilisterna, utan underlätta för dem. Parkeringsbristen är ett stort problem i Stockholm, både i bostadsområden och på andra platser. Antalet parkeringsplatser måste öka, framför allt i nya garage som kan avlasta gatumarken. Längs många gator kan fler parkeringsplatser skapas, exempelvis genom snedparkering, men på andra håll bör parkeringen minska till förmån för fler gående och mer grönska. Lastzoner som endast används på dagtid, borde kunna utnyttjas som parkering på kvällstid.

Lika viktigt är att planera för fler parkeringar vid nybyggnationer av bostäder. När man bygger bostäder idag utgår man alltför ofta ifrån att hushållen har färre bilar än vad som är fallet. Det gör att parkeringsbristen ökar, ju fler bostäder som byggs. Parkeringstalen ska höjas både i inner- och i ytterstaden.

De regler som finns för parkering ska respekteras. Den snabbt minskande respekten för handikapplatser, lastzoner, övergångsställen och gathörn, samt den ökande dubbelparkeringen, måste mötas med effektivare och bättre styrd övervakning. Samtidigt ska det inte finnas onödiga regleringar. Parkeringsförbud på grusplaner vid badplatser, vid vissa vägar och liknande, bör ses över.

Slussen och Centralbron

Slussen måste byggas om. Slussen är en av Stockholms mest betydelsefulla platser, både som trafikplats och som en del av en mycket känslig stadsbild. Det är därför viktigt att den nya Slussen-konstruktionen blir så bra som möjligt. Det måste finnas bättre förutsättningar för kollektivtrafik än vad den befintliga konstruktionen medger. Fotgängarna ska lätt och smidigt kunna ta sig mellan Södermalm och Gamla stan och det ska finnas bra och säkra cykelbanor, avskilda från fotgängare och bilar.

De olika gångstråken runt Slussen måste upplevas som trygga, miljöerna får inte i sig vara brottsbefrämjande. Platsen bör bebyggas med hus för att skapa trivsel. Husen måste dock hållas inom en skala som passar platsen och därför inte bli alltför höga. Stor hänsyn måste tas till platsens historia. I möjligaste mån bör de gamla, befintliga slussarna synliggöras. Den konstnärliga utformningen bör också bygga på Slussens historia för att på sätt visualisera de olika funktioner som Slussen haft under århundradena.

På sikt bör den monstruösa Centralbron rivas och ersättas med en tunnel. Den lika brutala och från början provisoriska Strömbron skulle dock kunna rivas redan idag. Dagens mycket begränsade trafik genom Gamla stan kan ledas över Norrbron och Vasabron.

Låt Stockholm växa

Bostäder är nödvändigt om Stockholm ska utvecklas och växa. Stockholms befolkning beräknas inom en tioårsperiod växa med en medelstor svensk stad. Detta är något mycket positivt men innebär en utmaning för bostadsbyggandet.

Det som hindrar byggandet måste ifrågasättas. Bostadsbristen är inte bara ett problem för dem som flyttar till Stockholm. Både kommunala och privata företag bör få bygga. Det är också ett problem för dem som redan bor här och som vill byta bostad, eller för ungdomar som vill börja sitt eget första boende.

Den svenska bostadspolitikens problem har sitt ursprung i en planekonomisk bostadspolitik som präglats av buller- och miljönormer anpassade efter småstäder, subventioner, centralplanering och förmynderi. Konsekvenserna är många utöver bostadsbrist; svarta kontrakt, omständliga bygglovsprocesser, krångliga byggregler, bristande konkurrens, höga kostnader, ovilja att införa nya ägarformer för bostäder och för liten individuell valfrihet för den bostadssökande.

Stockholm är en vacker stad med en unik karaktär. Det är attraktivt att bo i dess kärna. Folkpartiet vill öka andelen bostäder innanför tullarna. Vi vill avkontoriserat city och göra det mera levande. Ett sätt är att förtäta bebyggelsen, ett annat är att bygga också mycket höga hus i innerstaden. Höga hus bör placeras på ett sådant sätt att man undviker problem som vindar eller skugga. Höga hus, skyskrapor, kan bland annat byggas i Kista och i de nya områdena i Värtan och Norra station.

I kanten av staden finns ett stort antal villaområden som byggdes under 1940- och 1950-talen och som har gett Stockholm en unik karaktär. Det kan finnas skäl för en viss förtätning, många tomter är stora och servicen i området kräver fler boende. Förtätningen måste dock ske varsamt så att områdenas identitet och karaktär består. Det är därför viktigt att gällande plan o byggnormer följs.

När nya stadsdelar planeras i förorter är det viktigt att redan i ett tidigt skede fokusera på trygghet och säkerhet. Misstag från miljonprogramsområdena får inte upprepas. Gångstråk, parkeringar och parker måste vara väl upplysta. Långa passager under mark bör undvikas, liksom höga murar och mörka ytor.

Miljonprogrammet gav många nya bostäder som ligger långt från stadskärnan. Dessa områden måste förbättras och göra mera attraktiva. Om de boende får omvandla sina bostäder till bostadsrätter ökar inflyttandet över det egna boendet och boendemiljön, de sociala nätverken förbättras och områdena stabiliseras. Genom nybyggnation kan olika sorters boenden och arbetsplatser tillföras. Näringsliv bör uppmuntras att lokalisera sig i miljonområdena. Förutsättningarna för den lokala handeln måste förbättras. Befintlig kollektivtrafik mellan miljonprogramsområdena bör utökas.

När vi nu bygger vidare på staden ska vi eftersträva att få bostäder i så centrala lägen som möjligt. Det betyder att de främsta projekten under de kommande åren återfinns i nära anslutning till innerstaden. Det kan ses som en återgång till 1910-talet då man byggde stads kvarter i det som vi idag betraktar som närförorter, exempelvis Aspudden och Midsommarkransen. Dessa områden är mycket efterfrågade. Staden ska byggas tät, gärna med de gamla kvartersbildningarna som ideal. Stenstaden ska få växa över tullarna.

Gör det lättare att bygga

För att få fart på bostadsbyggandet måste bostadspolitikerna förändras radikalt – både på kommunal och nationell nivå. Ett stort problem är att de lägenheter som trots allt byggs ofta är dyra och därmed inte kan efterfrågas av majoriteten av de bostadssökande. De höga priserna beror till stor del på höga skatter och bristande konkurrens inom bostadssektorn. För att få till stånd billigare bostäder krävs det minskade skatter på byggande, hög exploateringsgrad, krafttag mot kartellbildningar inom byggbranschen och att de berörda förvaltningarna i staden uppmuntrar utländska och mindre svenska byggföretag att delta i byggprocessen.

I staden finns det många medborgare som kan hyra ut rum, smålägenheter eller delar av sin villa. Till följd av beskattningen av hyresintäkter så sker detta i alldeles för liten utsträckning. Staden borde uppvakta regeringen med krav på en skattefrihet för att frigöra smålägenheter.

Den socialdemokratiska regeringens politik påverkar förutsättningarna för bostadsbyggandet i staden negativt och därmed möjligheten till ekonomisk tillväxt. Fastighetsskatten och förmögenhetsskatten slår

hårt mot stockholmarnas ekonomi och gör det dyrare att bygga nya bostäder. Över hälften av byggkostnaderna utgörs av skatter. ”Pomperipossareglerna” i det kommunala utjämningsystemet gör att Stockholm förlorar på att det byggs nya bostäder.

En uppsjö av detaljerade lagar som reglerar och ställer orimliga krav på bostadsbyggandet försvårar etableringen av nya bostadsområden i attraktiva områden. Regeringens agerande i frågorna om buller och strandskydd banar väg för nya isolerade miljonprogramsområden, placerade långt ifrån citykärnorna och långt ifrån sjönära lägen. Den nya Plan- och Bygglagen riskerar också att lägga en död hand över byggandet i Stockholm. Istället behövs enklare och kortare planprocesser.

Låt fler äga sin bostad

Stockholm är idag en socialt och ekonomiskt segregerad stad. Denna segregation kan brytas genom att man på olika sätt förändrar sammansättningen av boendeformerna i segregerade områden.

Med en blandad bebyggelse och olika upplåtelseformer stannar människor kvar i området även om de vill flytta till en annan boendeform än hyreslägenheten. I annat fall tenderar de boende att, i och med ökade hushållsinkomster, flytta ifrån de kraftigt segregerade områdena. Ett sätt att öka mångfalden av boendeformer i segregerade områden är att stimulera ombildandet från hyresrätter till bostadsrätter.

Hyresgästerna ska ha rätt att friköpa sina lägenheter. Större ansträngningar bör göras för att få till stånd ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter i områden där hyresrätter dominerar. Inflytandet över det egna boendet och boendemiljön samt de sociala nätverken förbättras på detta sätt. Den sociala integrationen ökar också med blandade upplåtelseformer.

Värna hyresrätten

Hyresrätten är en boendeform som ska värnas. Det är angeläget att utveckla bruksvärdessystemet så att det blir lönsamt att bygga nya hyresrätter. För att skapa incitament för byggande av hyresrätter måste hyrorna få återspegla utbud och efterfrågan i större utsträckning.

Många stockholmare vill bo i hyresrätt. Därför ska det också finnas ett rikt utbud av hyreslägenheter i staden. Kommunen behöver dock inte vara en så dominerande ägare av Stockholms bostadsfastigheter som i dag. Ett av Stockholms tre kommunala bostadsbolag bör därför säljas. Allmännyttan bör eftersträva blandad bebyggelse och addera hyresrätter till områden med villor och bostadsrätter.

Miljöpolitik för utveckling

En liberal politik måste skydda människans livsmiljö och förvalta den för framtida generationer.

Vi vill skapa ett samhälle där varje människa ges möjlighet att ta ansvar för hur hon eller han via sin livsföring bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Det ansvaret gäller också hur man påverkar sina medmänniskor både i dag och i framtiden.

Liberaler har en ständig tro på utveckling. Vi tror på att teknikutveckling och tillväxt är en förutsättning för ett bättre och hållbarare samhälle. Med nya tekniska lösningar får vi möjlighet att lösa fler av dagens och morgondagens miljöproblem.

Det finns ingen motsättning mellan tillväxt och god miljö. Den ekonomiska utvecklingen vid sidan av den tekniska utvecklingen, ger ökat utrymme till miljöförbättring. Det måste också finnas en insikt om att staden skiljer sig från landsbygden. Det är orimligt att tro att man kan uppnå samma miljö i innerstaden

som i en glest befolkad del av landet. Samtidigt har livet i staden har många miljömässiga fördelar, stadsbor åker mindre bil, har bättre förutsättningar att göra miljövänliga val eftersom utbudet här är så mycket större än på många mindre orter. Stockholm har, jämfört med många andra huvudstäder, en god miljö. Ändå kan den förbättras avsevärt.

Det finns en stor potential att frigöra kapacitet och kostnader för energi i stadens egna verksamheter. Stockholm har en kraftigt växande företagsamhet och export inom energi- och miljösektorn, som kan användas för att både effektivisera stadens egen energianvändning, samtidigt som det ökar antalet riktiga jobb i regionen. Stockholms stad ska som en viktig kund ställa höga krav och driva på den tekniska utvecklingen mot hållbar teknik.

Klimatfrågorna är globala, men vi måste ta ett stort lokalt ansvar. Stockholms bidrag till växthuseffekten måste minska. Därför är det orimligt att som idag öka beroendet av fossila bränslen genom att avveckla kärnkraften. Stockholms närmaste kärnkraftverk Forsmark måste fortsätta att drivas. Vi kan också tänka oss att öppna en fjärde reaktor i Forsmark. Självklart ska höga miljö- och säkerhetskrav uppfyllas.

Buller upplevs av många som ett problem. Särskilt problematiskt är trafikbullret som drabbar många människor. Detta måste lösas genom att teknik utvecklas och användas, med bland annat så kallad tyst asfalt och olika former av bullerskydd. Även byggteknik och moderna material kan minska bullret i bostäderna. Lösningen på bullerproblemen och andra av storstadens problem kan dock inte vara att stoppa stadens utveckling och hindra människor från att bosätta sig här. Staden måste få fortsätta att växa och det ställer stora krav att finna hållbara lösningar.

En av stadens viktigaste uppgifter är att kunna tillgodose alla de olika behov som föreligger i en dynamisk och växande storstad. Det ställer krav på en god miljö i kombination med goda ekonomiska och sociala möjligheter samt kräver goda kommunikationer av olika slag; kollektiva färdmedel, vägar för bil och busstrafik, samt flyg-, båt- och järnvägsförbindelser av hög kvalitet. Att tillgodose dessa behov i ett sammanhang är en nödvändighet för stadens och regionens utveckling. Det är viktigt att fortsätta arbetet med åtgärder som förbättrar situationen.

I Stockholm finns många fantastiska naturområden och många intressanta kulturmiljöer. Dessa är en rikedom ska vårdas. Många naturskyddsområden är också viktiga rekreationsytor för stockholmarna. Folkpartiet har bidragit till att en rad viktiga områden har skyddats. Och fler områden kan bli aktuella framöver. Samtidigt får vi inte stoppa stadens möjligheter att fortsätta växa och ge plats för framtidens stockholmare. I beslut om hur marken ska användas i framtiden måste många aspekter vägas samman så att vi får utrymme för så väl nya bostäder och en infrastruktur som fungerar både miljövänligt och praktiskt för stockholmarna, som bevarade naturområden

En sund sopsortering

Stockholms källsorteringssystem är i kris och måste göras om i grunden. Källsortering i sig ska inte utgöra ett mål. Om det är mer miljö- och samhällsekonomiskt lönsamt att avskaffa sortering av vissa avfallsprodukter ska detta ske.

Beslut om en produkt ska materialåtervinnas eller brännas ska baseras på en helhetsbedömning. För vissa produkter lönar det sig både miljömässigt och ekonomiskt att bränna och därmed utvinna energi. För andra produkter är insamling och materialåtervinning självklart.

Folkpartiet vill radikalt förändra källsorteringen. Stockholm bör införa ett sorteringssystem som prioriterar och fokuserar på de farliga soporna. Invånarna lägger ner tid och kraft på att i många fall sortera avfall som man lika gärna kan skicka till förbränning, medan liten kraft läggs på sortering av

det miljöfarliga avfallet. Farligt avfall har, om det inte tas om hand på rätt sätt, en skadlig inverkan på miljön.

Stadens källsorteringssystem ska ge stockholmarna rimliga möjligheter att göra sig av med exempelvis kemikalier, batterier och glödlampor. Vi vill skapa fler insamlingsplatser för farligt avfall. Renhållningen runt återvinningsstationerna måste förbättras och i möjligaste mån bör behållarna grävas ner. Återvinningsstationerna måste kompletteras med andra insamlingsystem. Sorteringen ska finnas där människor rör sig i sin vardag och långa avstånd till sorteringen gör att den är dömd att misslyckas.

Vi prioriterar insamling av alla typer av ljuskällor (speciellt lågenergilampor med kvicksilver), mindre hemelektronik, batterier, men också återvinning av glas- och metallförpackningar som inte kan förbrännas till fjärrvärme. För att minimera riskerna att målarfärger och olika kemikalier spolats ner i toaletten, måste staden på ett bättre sätt än idag informera om att dessa kan lämnas tillbaka till inköpsstället.

Det bör finnas en miljöstation för farligt avfall i varje stadsdel. Vi vill återinföra den fastighetsnära källsorteringen av tidningspapper och satsa på fler och bättre insamlingsystem för farligt avfall.

Den politiska majoriteten i Stadshuset har som nytt mål att 35 procent av matavfallet ska sorteras ut från hushåll och restauranger. Folkpartiet motsätter sig storsaklig kompostering av hushållsavfall. Storskalig kompostering eller rötning är inte det bästa sättet att ta tillvara hushållens matavfall, särskilt som efterfrågan på slutprodukten inte är stor.

Med vår avfallspolitik får vi en bättre miljö med lägre energiförbrukning, minskade lastbilstransporter, lägre kostnader för medborgarna samt mindre besvär för hushållen att hantera sina sopor.

Ren mat och miljö

Livsmedelskontroll är en viktig uppgift för staden. Folkpartiet ser gärna fler kontroller av livsmedelshandlingen bland stadens restauranger och tydligare information till allmänheten om resultaten av kontrollerna. Protokollen från livsmedelskontrollerna är av stort intresse för Stockholms invånare och bör därför publiceras på stadens hemsida. Protokollen ska också placeras väl synliga på varje restaurang. De restauranger som inte sköter sig, har idag en oberättigad konkurrensfördel eftersom en korrekt livsmedelshandling är mer kostsam än att strunta i hygien.

I staden finns stora områden som är förorenade. Ett omfattande inventeringsarbete har bedrivits under flera år för att kartlägga och generera kunskap om stadens markföroreningar och för att undvika miljö- och hälsoskyddsproblem i framtiden. Här behövs omfattande statligt stöd till staden för saneringsåtgärder.

Ett av de allvarligaste miljöproblemen i vårt närområde är tillståndet i Östersjön. Det är osäkert om det går att återställa Östersjön till det tillstånd som rådde innan bland annat övergödningen påverkat ekosystemet. Det behövs statliga ansträngningar för att förhindra ytterligare försämringar. Folkpartiet har föreslagit en utökad trafikövervakning och trafikledning och förstärkning av den eftersatta räddningsberedskapen mot oljeolyckor samt för att förstärka forskningen om Östersjöns havs- och kustmiljö. Regeringen måste ta sitt ansvar för utvecklingen av Östersjön.

Mälaren är viktig för stadens och regionens vattenförsörjning och behöver därför ett starkt skydd. Även de andra mindre sjöarna och vattendragen i Stockholm måste restaureras. Stockholm ska ha en hög ambition när det gäller vattenvård.

Folkpartiet

KOM IGEN SVERIGE!

020-53 53 53

info@liberal.se

www.folkpartiet.se